

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Nenajavljeni letovi paraglajdera
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	16.03.2020. godine, 13:40 UTC, JPAKL
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Helikopter- Dva paraglajdera
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>16. Marta 2020. godine helikopter je ušao u CTR međunarodnog aerodroma u BiH. Nakon traženja dozvole za ulazak i odobravanja piloti su prijavili da su vidjeli 2 paraglajdera na visini od oko 6000 feet-a iznad nivoa mora (QNH). Paraglajderi su su letili iznad grada a odmah uz granicu CTR-a.</p> <p>Kao mogući uzrok ovog događaja, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Nenajavljeno letenje paraglajdera uz CTR, odnosno ulazno-izlazne tačke CTR-a na kojima se prijavljuju i odjavljuju VFR letovi.</p> <p>Na pitanje šta se moglo učiniti da se ovaj događaj izbjegne, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Taj dan nije bilo moguće uraditi bilo šta da se izbjegne događaj jer paraglajderi apsolutno nisu nikom najavili svoje aktivnosti. Zato bi u budućnosti, po mome skromnom mišljenju, trebalo raditi i razgovarati sa klubovima i pojedincima koji se bave sličnim aktivnostima kako bi ih se privolilo da na vrijeme najavljaju te svoje aktivnosti kako bi se ostali saobraćaj barem mogao upozoriti na potencijalnu opasnost.</p>

Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	
<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci ove istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dana 16.03.2020. godine u 13:30 UTC pilot helikoptera se javio na frekvenciji da je na definisanoj tački i od toranjskog kontrolora letenja tražio dozvolu za ulazak u CTR. - Nakon što je ulazak odobren, pilot helikoptera, definisao je njegove namjere u zoni. - Kada je dobio potvrdu od toranjskog kontrolora, pilot je je prijavio dva paraglajdera sjeverno od grada, na 6000 ft, u samoj blizini kontrole zone. - Toranjski kontrolor na dužnosti odmah je provjerio sa ARO službom da li je bilo najava za paraglajdersko letenje toga dana. - Odgovor je bio negativan. <p>Nakon razgovora sa izjaviteljem navedenog događaja može se zaključiti da su toranjski kontrolori letenja, izvršili sve aktivnosti po proceduri, bez posledica, vezane za navedeni događaj.</p> <p>Dana 16.03.2020. godine vremenski uslovi su bili zadovoljavajući, te se događaj završio bez posledica.</p> <p>2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu ovog događaja.</p>
Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	<p>4D prema ICAO metodologiji</p> <p>Ovaj događaj nije prouzrokovao nikakva oštećenja niti ozlede ali je došlo do potencijalnog ugrožavanja bezbjednosti letenja (Safety), zbog nenajavljenog letenja paraglajdera.</p> <p>Što se frekvencije tiče, ovakva vrsta događaja se rijetko dešava.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Biće upućen službeni dopis paraglajderskom klubu, kako bi se provjerilo je li učesnik u događaju neko od članova kluba, te naglasiti obavezu poštovanja propisa i instrukcija nadležnih kontrola letenja i nivo rizika ugrožavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe (safety).
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	